

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Skábmamánnu • Basádismánnu • Rahka • Juhtátmánno • November 2015

Svenska Samernas Riksförbund, Formvägen 16, 906 21 UMEÅ, tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post info@sapmi.se

Ordförande har ordet

Just nu har det varit intensiva dagar i renskogen med skiljningar och förberedelse inför vintermånaderna.

Klimatförändringarna gör sig återigen påmind, många av oss har väntat in vintern och den första snön. Min förhoppning är att vi inte får en lika besvärlig vinter som de föregående vad gäller betessituationen och låsta beten.

Arbetet på kansliet har varit intensivt med många möten, vilka ni kommer kunna läsa mer om i månadsbrevet. SSR har bland annat träffat inrikesminister Anders Ygeman för att diskutera frågor kopplade till djurplågeri och renstölder, som i höst uppmärksammades nationellt av TV4:s Kalla fakta.

I dagarna skulle domen i Jakt/fiskeprocessen meddelats, tingsrätten har dock skjutit upp tiden för domen till den 22 december. Jag kan bara konstatera att trenden med att dra ut på tiden håller i sig.

Vi går nu in i årets sista månad och för kansliets del innebär det förberedelser inför kommande avslut av verksamhetsåret, men också förberedelser för nästa år. Min ambition är att SSR under 2016 skall ta fler steg och bli synligare både externt och internt. Men det räcker inte att bara vara synliga. Vi skall också vara offensiva och ta plats.

Jag hoppas ni kommer förbi och besöker oss om ni har vägarna förbi Umeå.

Jörgen Jonsson

Möte med inrikesminister Anders Ygeman

Under hösten visade TV4:s Kalla fakta ett reportage om renstölder i Gällivare. Programmet synliggjorde flera brister i det svenska rättssamhället vid den här typen av brott. Det framgick också med all tydlighet att majoriteten av alla anmälningar inte leder någonvart och utredningarna läggs ned. Problematiken återfinns i hela Sápmi och inte bara i

Gällivare, något som våra medlemmar vittnat om flertal gånger.

SSR har tidigare i år uppmanat polisen att ta krafttag mot denna typ av brott vilket inte gett något gehör hos berörd myndighet vare sig på central eller lokal nivå. Därför begärde SSR ett möte med Justitiedepartementet.

Mötet med inrikesministern var på många sätt givande. Dels fick SSR chansen att lyfta sina frågor med en av de ministrar som har stort inflytande i regeringen, men också lyfta frågor kopplade till det område som är hans ansvar, bland annat polisen. Vårt fokus

vid mötet var att lyfta frågan om renstölder till något större, att koppla ihop det med hatbrott. Syftet med detta är naturligtvis att lyfta frågan till vad det faktiskt är samt att det får mycket större dignitet och ligger inom prioriterade insatser som regeringen aviserat.

Möte med de nordiska ministerierna

De nordiska länderna håller årligen möte om renskötseln och därtill knutna frågor. Mötena anordnas av de

ansvariga departementen i respektive land. Vid årets möte var SSR inbjudna och fokusfrågor var bland annat renskötselns utmaningar. Niila Inga, suppleant i SSR:s styrelse för Norrbotten norra, deltog för SSR. En av reflektionerna från mötet är att det är oerhört viktigt att delta och lyfta våra frågor från vårt perspektiv, något som också framfördes. Det är inte acceptabelt att dessa möten sker utan att renskötseln är representerad. SSR utgår från att vi blir inbjudna att delta vid dessa möten årligen.

Rovdjursgruppen och möte med Miljö- och jordbruksutskottet

SSR:s rovdjursgrupp träffades under två dagar för att diskutera flera frågor, där fokus främst låg på inventeringsföreskrifterna och hur dessa kan förbättras. Rovdjursgruppen träffade också Miljö- och jordbruksutskottet under deras sammanträde, vilket innebar att alla ledamöter var närvarande. Det är att föredra att möta utskotten vid formella möten eftersom betydligt fler närvarar än vid icke obligatoriska möten. SSR hade 30 minuter tilldelat, gruppen redogjorde för arbetet med toleransnivåer och lyfte ersättningsproblematiken för både inventering och örn/björn. De var väldigt intresserade och ställde mycket frågor, vilket innebar att vi fick ytterligare 15 minuter för att svara på dessa. Det är inte ofta det sker så rovdjursgruppen gjorde ett bra arbete. Det finns ett stort behov av att upprätthålla denna typ av möten, vilket SSR avser att göra.

Möte markanvändningsgruppen

Gruppen träffades en dag som var väldigt intensiv och framåtsyftande. Tyvärr blev det frånfall från en del på grund av renskötselarbete. Under mötet kom många nya idéer

kom fram. Dessa kommer att arbetas vidare med på flera olika sätt. Ett stort fokus kommer att ligga på att lyfta våra frågeställningar på ett mer proaktivt sätt för att synliggöra bland annat våra egna mål. Att ta en mer offensiv roll och inte enbart verka reaktivt. Ett stort fokus kommer också att läggas på det förändrade klimatet och att finna framtida strategier för att möta detta. SSR kommer att arbeta fram en ansökan för ett pilotprojekt här tillsammans med flera forskare under våren för att diskutera möjliga vägar framåt.

SSR behöver utöka gruppen ytterligare, en förfrågan kommer gå ut till de regionala ombuden inom kort. Om ni är intresserade så kontakta ett regionalt ombud.

Jakt/fiskeprocessen

Dom i jakt- och fiskemålet kommer den 22 december kl. 11:00. Tingsrätten meddelade i sitt beslut om framskjuten tid att rätten behövde ytterligare tid på grund av det omfattande materialet. SSR kommer att analysera domen tillsammans med Danowsky. Denna analys kommer att skickas till SSR:s medlemmar.

Verksamhetsstöd 2016

Sametingets kulturnämnd kommer att fatta beslut om fördelning av medel under möte den 7-8 december. SSR har i sin ansökan begärt förhöjt stöd, något som gjorts årligen de senaste åren men ej beviljats. Vår förhoppning är att kulturnämnden hör samman vår begäran för verksamhetsåret 2016.

Inbjudan till glöggkväll på SSR

Onsdag 9 december drop-in mellan 15.30 – 19.00

Formvägen 16, bredvid SVT på Ersboda.

Varmt välkomna!

EIP-agri

Nu finns det medel att söka för innovationer inom rennärningen genom det nya innovationsstödet EIP-agri.

Det nya innovationsstödet i landsbygdsprogrammet ger dig nya möjligheter.

- Du har möjlighet att utveckla din idé och hitta en lösning på en utmaning tillsammans med någon eller några andra i en innovationsgrupp
- Du kan få hjälp att hitta samarbetspartners var som helst i Sverige och i något annat EU-land
- Du och de andra får via stödet betalt för eget arbete, material, tester, möten och resor

Stödet gäller jordbruk, trädgård och rennäringen. Stödet gäller inte skog, vattenbruk eller allmän landsbygdsutveckling. Det kommer att kunna sökas hos Jordbruksverket från september 2015.

För mer info kontakta Fredrik Juuso 070-229 76 28

Stärkt psykisk hälsa i Sápmi

Den 18 november arrangerade Socialdepartementet en konferens om psykisk ohälsa i Sverige. Ca 80 personer deltog. Sáminuorra (Isak Utsi), Sametinget (Josefina Lundgren-Skerk) och SSR (Ellacarin Blind) var dom samiska representanterna på konferensen som hölls i Stockholm.

Den 2 december besöker Sofia Kling, utvecklingsstrateg på region Jämtland/Härjedalen, SSR:s kansli. Hon är projektledare för ”Överenskommelse för stärkt psykisk hälsa i Sápmi”. Projektets syfte är att lägga grunden för ett långsiktigt arbete för stärkt psykisk hälsa i Sápmi. Ett av projektmålen är att utveckla samarbetet mellan region Jämtland/Härjedalen, Västerbottens läns landsting och Norrbottens läns landsting i frågor som rör samers psykiska hälsa. Projektet skall även ta fram ett utbildningsmaterial i samisk kulturförståelse, normkritik och bemötande. I projektet ingår även en studieresa till SANKS, Karasjok den 7-8 januari 2016. En representant från SSR kommer delta på studieresan. Projektet skall redovisas den 31 mars 2016, men eventuellt kommer det förlängas.

En projektwebb kommer att sättas upp. Den kommer vara öppen för alla och syftet med webben är att sprida information om projektet.

För mer information kontakta Josefina Lundgren-Skerk, telefon 063-14 76 22.

Projekt ”Samers hälsa”

Den 15 december besöker psykolog Petter Stoor SSR:s kansli för att informera om den kunskapsöversikt om samers hälsa som han genomför på uppdrag av Sametinget. Det är Socialdepartementet som gett Sametinget i uppgift att genomföra det här uppdraget. Petter Stoor skall redovisa vad han kommit fram till i projektet i juni månad nästa år.

Vill ni komma i kontakt nås Petter på petter.stoor@sametinget.se eller tel. 0730-91 99 03.

Strömsunds hälsocentral

Strömsunds hälsocentral har fått i uppdrag att utveckla en samisk profil. Hela personalen har fått utbildning i samisk kulturförståelse. En samisk referensgrupp kommer tillsättas och hälsocentralen vill ha en dialog med samebyarna i Strömsunds kommun. Dessutom vill hälsocentralen att den fysiska miljön ska visa på samisk kultur. Jennie Andersson, kurator på hälsocentralen, tar gärna emot förslag kopplat till detta projekt. Hon nås på telefon 0670-166 29.

Barnhälsovård för samiska barn

Det finns behov av anpassad barnhälsovård för samiska barn skriver region Jämtland/Härjedalen i sitt nyhetsbrev. Inget landsting eller region har gjort något inom detta område, vilket innebär att förebilder saknas. En arbetsgrupp ska tillsättas som ska arbeta med frågan. Region Jämtland/Härjedalen vill genomföra en pilotstudie på några hälsocentraler som sedan kan utvärderas och införas inom hela regionens barnhälsovård.

Sametinget arrangerar Samisk språk-konferens i Lycksele 16-17 december

Samiska språken har en underbar framtid, men hur blir samiska vardagsspråk?

Sámegiela boahhteáigi - got oláhit dan?

Sámegiela boahhteájge - Gåk vuorbástuvvap?

Saemiengälen bätijebiejje - guktie dam jaksebe?

Samisk språkmiljö är avgörande för fortlevnaden och utvecklingen av de samiska språken. Språkinläring förutsätter att användaren får se, höra och prata språket under utvecklande former. För barn som inte har samiska i hemmet är det en utmaning att nå målet om tvåspråkighet vid avslutad skolgång.

Skolan har utan tvekan ett stort ansvar när det gäller att möta denna utmaning, inte minst när det gäller tillgång på samisktalande lärare och pedagoger. Den här språkkonferensen utgår därför från barnens perspektiv och fokuserar på skolan – från förskolan till gymnasiet.

Syftet är att tillsammans diskutera samiska barns förutsättningar för att behålla och utveckla samiska som vardagsspråk i en svensktalande miljö. Målet är att konkretisera behov och verktyg för den samiska undervisningen så att kommuner och föräldrar kan stärka barnens språkinläring. Bland annat kommer följande frågor att diskuteras: Vilken vision och vilka mål har vi för de samiska språken? Hur ser behoven ut? Vad behöver vi

göra för att nå vision och mål? Och vem har ansvar för vad?

Språkkonferensen vänder sig framför allt till föräldrar med samiska barn, modersmåls lärare, samiska samordnare i kommuner, potentiella lärare i samiska, förskolechefer, skolchefer, rektorer, Sameskolstyrelsen, Sametingets språknämnd, Sáminuorra, Umeå universitet, Skolverket och departement.

Start onsdagen 16 dec kl. 10:00 och avslutning med lunch 17 dec kl. 12:00 Avslutning och lunch

Kommuner och institutioner står för sina konferenskostnader där mat och logi ingår med 1200 kr/ deltagare, enkelrumstillägg 275 kr priserna inkluderar moms.

Samiskt språkcentrum möjliggör att föräldrar till samiska barn kan delta genom att bekosta konferensavgift och reseersättning, samåkning krävs. Du är även välkommen att delta över dagen! Anmäl er senast 24 november till Bocamic <http://www.bocamic.se/anmalningsformular/index.php?vf=782e11e7>

Vid frågor kontakta Sylvia Sparrock på Samiskt Språkcentrum 063- 15 08 56.

Kalendarium

- 2 dec Minoritetshandläggare Sofia Kling, region Jämtland/Härjedalen besöker SSR
- 9 dec Möte med Kulturdepartementet. Stockholm
- 9 dec Räkna med jämställdhet, Länsstyrelsen i Västerbottens konferens
- 9 dec Glöggkväll på SSR:s kansli i Umeå 15.30 – 19
- 10 dec Möte med UR (Utbildningsradion), Stockholm
- 15 dec Sametingets utredare projekt ”Samisk hälsa” Petter Stoor besöker SSR
- 24 dec-
- 4 jan Kansliet stängt

Grupp försäkring för medlemmar

Vi vill påminna om att SSR för 5 år sedan förhandlade fram en försäkring till våra medlemmar. Där finns t ex ersättarförsäkring med som varit borta många år. Läs mer på SSR:s hemsida www.sapmi.se, klicka på Medlemmar så hittar du information.

Telefonnummer

Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Fredrik Juuso	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetau	090-14 11 85	070-736 14 19
Totte Nordahl	090-14 11 86	076-126 42 42
Anna-Marja Kaddik		070-367 66 56
Mirja Lindberget		073-656 61 68

Maria Boström 070-600 27 82

Jörgen Jonsson (ordförande) 070-570 55 56

Besök gärna vår hemsida www.sapmi.se för mer information.

Gilla oss på Facebook [facebook.sapmi.se](https://www.facebook.com/sapmi.se)

Telefontider på kansliet

Ni kan ringa tidigare men då får ni ringa på direktnumren.

09.00 – 10.30 och 15.00 – 16.00

Detta är tiden för växel, övrig tid går det bra att ringa på direktnummer om ni söker någon särskild, telefonnummer finns på www.sapmi.se under kontakter.

Svenska Samernas Riksförbund, SSR, är en politiskt obunden intresseorganisation för rennäringen och samiska näringslivs- och samhällsfrågor. Organisationens syfte är att tillvarata och främja de svenska samernas ekonomiska, sociala, rättsliga, administrativa och kulturella intressen med särskild hänsyn till renskötsel.

SSR startar upp Ovttas – ett kompetensutvecklingsprojekt - och söker därför en

Projektledare, projektet Ovttas

Projektet kommer att arbeta med riktade kompetenshöjande insatser för samer som driver företag i Övre Norrland. Det samlade målet är att bidra till utveckling av företag ägda av samer och bidra till utveckling av den unika organisationstypen, samebyar. Med detta bidras till utveckling av det samiska samhället, den samiska kulturen och till ekonomisk och samhällelig utveckling i Övre Norrland.

SSR söker nu en projektledare under perioden

2016-01-01-2017-10-31

med stationeringsort enligt överenskommelse dock inom regionen Övre Norrland. Tjänstgöringsgrad enligt överenskommelse.

SSR söker dig med:

- Arbetslivserfarenhet inom renskötsel, alternativt mycket god kunskap om den samiska kulturen och om rennäring
- Erfarenhet att driva och leda projekt
- Relevant eftergymnasial utbildning
- Erfarenhet av grupprocesser

Meriterande för tjänsten är kunskaper i samiska språket. Tjänsten innebär en del resor och b-körkort är ett krav. SSR eftersträvar jämställdhet och mångfald bland medarbetarna avseende ålder, kön och kulturell bakgrund.

Förutsättning för anställning är att projektet beviljas av Struktur- fonspartnerskapet.

Vill du meta mer om projektet kontakta Verksamhetschef Jenny Wik Karlsson 090-14 11 83, 072-202 12 00.

Vi vill att du tillträder tjänsten 2016-01-04 eller efter överenskommelse. Vi vill ha din ansökan senast den 13 december 2015, rekrytering kommer att ske löpande varvid tjänstetillsättningen kan ske före sista ansökningsdag. Ansökan skickas till info@sapmi.se eller SSR, Formvägen 16, 906 21 Umeå. Märk ansökan Ovttas.